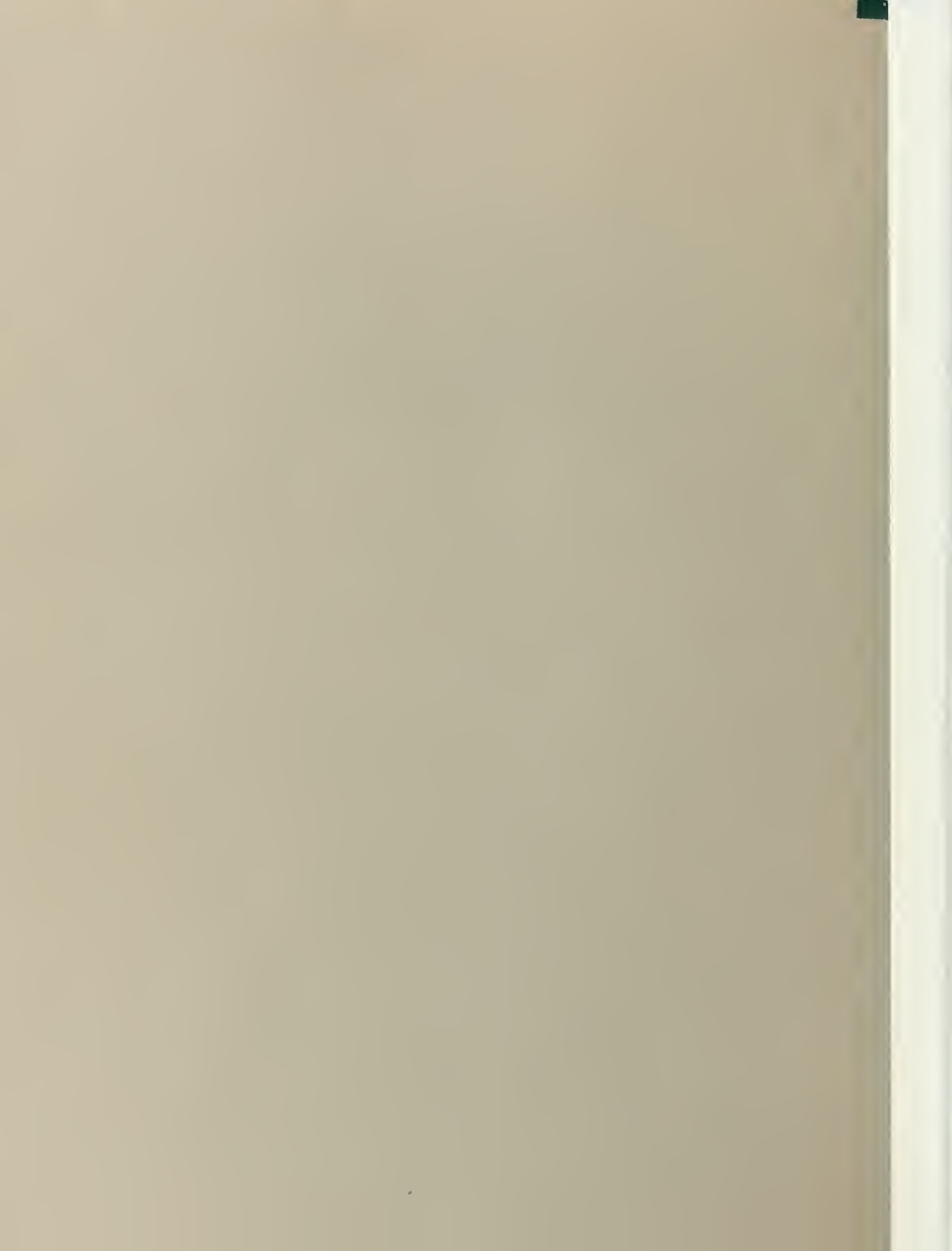

Kretz, C.
De Luiani dialogo
Toxaride

PA
4230
T6K74

12
104
E. Berg

De Luciani dialogo Toxaride

ex fide Luc. anth.

scripsit

C. Kretz.

Beilage zum Jahres-Bericht des Gymnasiums in Offenburg

1890—1891.

Offenburg.

Druck von A. Reil & Cie.

1891.

1891. Progr.-Nr 604.

44
1522
7674

Immanuelus Bekkerus in editionis Luciani operum praefatione haec scripsit: „postquam animum ad edendum appuli, nihil habui antiquius quam ut eam investigarem continuationem seriemque libellorum, qua alius ex alio nexus et omnes inter se apti et colligati viderentur.“ Ab his initiis profectus Bekkerus ordinem certum Luciani libellorum restituere conabatur idque ita, ut omnes libellos, qui non bene huic ordini inseri potuerunt aut qui nescio qua de causa Luciani nomine indigni videbantur, geminos esse negaret. Atque eo adductus est, ut duo- detriginta spurios esse contenderet. Contendit quidem, non probavit; nam ne unum quidem argumentum ad opinionem suam defendendam attulit. Quae ratio cum haud paucis viris doctis non probaretur, Isidorus Guttentagius, discipulus I. Bekkeri conabatur sententiam magistri tueri. Qui ad Luciani dialogum *Τόξαρις ἢ γόαζ*, quem libellum inter ceteros Bekkerus tacito spurium declaraverat, animum attendit atque commentatione, quae inscribitur: „De subdito qui inter Lucianos legi solet dialogo Toxaride“ Bekkerum recte indicasse, ut demonstret, valde operam dat. Ipsi quidem dialogum Toxarim subditum esse usque eo persuasum est, ut dissert. p. 3 satis audacter scribat: „atque ita hoc me exsecuturum esse puto, ut nemo bene sanus dehinc Luciani, elegantis scriptoris, nomine Toxarim dialogum dignum existimet.“ Quod quo iure dicat, iam quaeramus.

Priusquam singula persequar, in universum monendum puto cum alios viros doctos tum Guttentagium Luciani opuscula tractantes nimis multis in rebus offēdisse, quasi Lucianus diligentissimus fuerit scriptor atque ubique semperque acute anxieque cautionem atque diligentiam adhibuerit, ne quid scriberet, quod ab usu et ordine abhorreret. Neminem vero puto esse qui neget Lucianum fuisse scriptorem elegantissimum: sed non minus quicumque libellos eius perlegit mea sententia concedit permultos locos inveniri, quibus scriptor non nimis diligenter se gessit. Equidem a Rothsteinio dissentire nolim, qui dicit (Quaest. Lucianae p. 100) Lucianum minime pari diligentia tractare singula solere, a cogitandi autem et dicendi severitate illa quae ab antiquis scriptoribus posci soleat quam maxime abesse. Itaque si quis libelli, qui adhuc a Luciano scripti putabantur, utrum genuini an spurii sint discernere vult, accuratissime in opera Luciani se insinuet et, ut Fritzschii verbis utar, in ipsius scriptoris ingenium, tanquam in aliquod sacrarium studeat penetrare necesse est. Mirum ergo non est quod Fritzschius l. „De libris pseudolucianis“ (ed. Luc. vol. III pag. LXIV—LXXXI) non raro Bekkerum acriter petiit. Ante omnia haec verba digna videntur, quae moneantur: „neque in tota Bekkeri editione ulla coniectura extat, quam ex usu unius petierit Luciani. Quo magis licet mirari unde hic criticus sibi visus sit exploratum habere, quid dignum Luciano esset quidve indignum.“ Eadem de causa ex Guttentagio queri potest, quid habuerit, quod Toxarim Luciani nomine indignum putet. Nam ni fallor ne uno quidem loco, quo aliqua in re offēdit, ad Luciani ipsius sermonem et rationem scribendi respicit. Itaque, quamquam ne ad talem laborem

subeundum non satis instructus sim vereor, conari tamen velim Guttentagium non semper recte iudicasse demonstrare.

Primum quidem G. verba pauca de dialogi argumento et dispositione facit. Jam pag. 2 locum monet, quo scriptorem peccasse contendit. Toxaris enim, postquam disertissime exposuit, cur et qua ratione Seythæ Orestem et Pyladem colerent, proponit Mnesippo, ut uterque quinque paria amicorum suæ gentis proferat, ut intellegatur, utrum apud Seythas an Græcos meliores amici reperiantur; quo in certamine Seythas Græcis superiores fore Toxaridi iam persuasum est ita, ut pergat ὁπίστερος . . . ἀμείνους παράσχειται τοὺς φίλους, αὐτὸς τε νεκρικῶς ἔσται καὶ τὴν αὐτοῦ ἀνακλιθῆσει. κάλλιστον ἀγῶνα καὶ σεμνότεστον ἀγωνιστάμενος· ὡς ἔγωγε πολὺ ἦδισον ἴν μοι δοκῶ μονομαχῶν ἡστρηθεῖς ἀποστρηθῆναι τὴν δεξιάν. ὅπερ τῆς Σκυθικῆς ἐπιστήμῃν ἔσται, ἢ χείρων ἄλλου κατὰ φίλων κερῖσθαι. Ad hæc G. adnotat: „malle se igitur dicit (Toxaris) certamine singulari victo dextram amputari, quam se in amicitia alio viliozem indicari, se vero victum re vera id pati velle non dicit. Mirandum præterea est, quod Mnesippus μονομαχίην voce, qua de eis tantum usurpatur, qui in singulari pugna armis contendunt, propositum de amicis utriusque gentis certamen significari intellegit.“ Re vera elucet cap. 11 Mnesippum putare Toxarim verbis suis declarare se certamine de amicis utriusque gentis proposito victum dextram sibi amputari passurum esse. Itaque concedendum est G. hoc non iniuste vituperare. Sed etiam inde elucet quam subtiliter in scriptorem inquirat. Primum quidem non afferre neglegam eum vix iure in universum dicere vocem μονομαχίην de eis tantum usurpari, qui in singulari pugna armis contendunt neque hac voce concertationem verborum significari posse. Nam hanc ipsam significationem Lucianus exhibet Eunuch. 3, quo loco de philosophis inter se disputantibus et clamantibus dicitur. Sed nostro loco num putare liceat verbo hanc significationem tribuisse scriptorem ipse dubito. Haud scio an ὡς vocabulum primum locum enuntiati obtinens ad verba antecedentia non bene quadret. Seytham dicentem audiamus: is, qui amicitias pulchriores narraverit, palmam feret; ego igitur malo mihi dextram amputari certamine singulari victo, quam seq. Hoc loco vocem ὡς plane superfluum esse pro certo statuendum esse puto et suspicor particulam olim non ante ἔγωγε sed ante μονομαχῶν fuisse et neglegentia librarii loco suo motam esse. Difficultas hac leni mutatione solvitur. Si enim legimus Seytham dicere: „equidem malim ut victus certamine singulari dextra privari, quam in amicitia alio vilior indicari“, non iam mirum est quod Græcus sive iratus, quoniam Toxaris his verbis Seythas amicitia Græcis multo præstare sibi persuasum esse satis dilucide profitetur, sive per iocum respondet: bene habet! da mihi fidem te ita facturum, ego idem polliceor. Immo vero quod G. dicit: „malle se dicit sibi victo dextram amputari, re vera id pati velle non dicit“ et quod offendit in verbis ἢ χείρων ἄλλου κατὰ φίλων κερῖσθαι, cum non de ea re disceptetur, uter eorum amicus præstantior sit, sed utrum Seythæ amicitia præstent an Græci, iam nunc statuendum est, tales indiligentias multas inveniri apud Lucianum. Sed, cum infra de hoc usu Luciani nobis dicendum sit, iam plura ad hunc locum addi non necesse est.

Cum autem Seytha et Græcus in fine dialogi id quod constituerant non perficiunt, G. quibus verbis totum libellum quam maxime condemnat vix reperit. Quod neminem ei consentire puto, quoniam res vix pulchriore modo solvi potuit. Num vituperandum est quod alter linguam alter manum non obsecat? Seytha et Græcus cognoscunt utrumque amicitias claras proferre posse itaque desinunt inter se concertare et amicitiam ineunt.

His præmissis G. dicit tria potissimum scriptoris Toxaridis propria esse, e quibus huius ingenii egestatem et pravitatem maxime appareat: „in proferendis, inquit, amicorum paribus pericula, quæ alter pro altero adit, ita auget, ut ea, quæ narrantur, nullo pacto fieri potuisse appareat; deinde gravioribus ita adiungere levia solet, ut rerum descriptio inepta sit; tum aut. quod pessimum tautologiae, ut ita dicam, genus est, nonnunquam unum idemque et causam rei et rem ipsam ponit, aut quæ quid efficiunt eum eis, quæ efficiuntur, confundit.“ Hæc ad verba puto Rothsteinium spectare scribentem (pagg. 37 et 38.) iis quæ de libelli sermone diligentissime observaverit G. plane contrarium sibi videri demonstrare eius sententiæ quam ille Bekkerus secutus probare voluerit. Eis verbis quæ G. primo loco facit hand scio an nimis severe scriptorem petat. Ante omnia non querendum est, ea quæ narrantur vera fictane sint. Omnia fere sine dubio indigna sunt, quibus fides habeatur. Sed hinc non sequitur libellum Luciano denegandum esse. Immo vero querendum est, Lucianus hoc opusculum componens quid sibi voluerit. Huic quæstioni autem a Rhodio iam diu responsum verum datum est. Qui vir doctissimus l. „Der griechische Roman und seine Vorläufer“ p. 335, postquam de sophisticis, qui vocantur, Luciani ætate florentibus eorumque moribus, scriptis, genere dicendi plurima exposuit, docet: „Man versuchte aber auch, theils in mythischen Erzählungen, theils in selbst erfundenen Novellen die Kunst des Erzählers trotz dem besten epischen Dichter zu bewähren. Hierher gehören theils einige Stücke in Aclians „vermischten Geschichten“, theils solche Versuche wie Lucians Toxaris“. Itaque non putandum est rem tam gravem esse quam G. videtur. Non certamen Lucianus proponit, quo alter alterum acriter ingreditur, sed il solum agit, ut nos narrationibus aliquot deleetet. Idque ut bene perficiatur resque cum alacritate proferantur, dialogi forma utitur. Quod autem dictiones uberæ sunt et res nimis augmentur et vario modo exornantur, non licet nobis offendi. Nam in declamationibus, προλαλαξίς illis aliisque libellis a Luciano iuvene scriptis eadem ratio invenitur: fortasse igitur concludi potest eum C. F. Hermanno Toxarim illis temporibus compositum esse, quibus Lucianus studiis rhetoricis non lum animum abverterat. (C. F. Hermann, Gesammelte Abhandlungen p. 211.) Hæc de re infra nobis plura dicendi erit occasio.

Vitia alia, quæ G. monuit, inveniri statim nonnullis exemplis demonstrare conatur. Primum p. 3 verba e. 1 τὴν θηρώμενοι παρ' αὐτῶν; ὃ γὰρ δὴ ἐπὶ εὐμενεῶν ἴδεται αὐτοῖς, νεκροῖς γε ὄντων ferri posse negat. Hoc dicit Mnesippus ad Toxarim, qui explicat quam magnis honoribus et laudibus Orestes et Pylades apud Seythas efferantur. Hic G. scriptorem ea quæ efficiuntur eum eis quæ quid efficiant confundisse putat. Nonne, inquit, qui ab altero aliquid per bonam gratiam adipisci studet, benevolentiam eius sibi comparere oportet? ita ut credere quispiam queat gratiam mortuorum conciliari posse, bona ab eis impetrari non posse, recordis vero hominis sit cogitare, bona ab eis impetrari posse, gratiam conciliari non posse, quod mortui sint.“ Nimis subtiliter G. se gerere puto. Verbo θηρώμενοι minime significationem „bona impetrare cupire“ inesse statui oportet; idem vero valet quod „petere“ et locus, si interpretamur: quid omnino petitis ab eis? ut benevoli vobis sint certe non sacrificatis nam id impetrare non potestis, quoniam mortui sunt, simplicissimus neque quicquam falsi aut perversi in verbis latere mihi videtur. Si quis ita ut G. omnes in Luciani libros inquireret, permulti loci ei offensionem præberent.

Pag. 4 G. tractat locum e. 5: ὃ δὲ δὴ μάλιστα καταπλαγέσεται τῶν ἀδελφῶν ἐκείνων ἐπαυρόμεν, τῶν δὲ ἐστίν. ὅτι ἤμιν εὐδοξία φίλοι ὄντων δὴ ἄριστοι πάντων γεγενῆσθαι καὶ τοῖς ἄλλοις νομοθεταὶ καταστῆσαι,

mit
Abhandlung
p. 335
m
i
St
on

ὡς ἤδη τοῖς φίλοις ἀπάτης τῆς πόλεως κοινωνεῖν, καὶ ὑπὸ Σκυθῶν τῶν ἀρίστων θεραπεύεσθαι. Extrema huius enuntiati verba καὶ θεραπεύεσθαι eis, quæ antecedunt, perverse adiuncta esse iam diu viri docti probaverunt. Jacobitius ad locum defendendum attulit verba c. 21 libelli de Peregrini morte ἀνοίξαν γὰρ μόνον τὸ στόμα καὶ ἀσπίδα τεθνήσκου, atque adnotavit „ex antecedente ὡς ἤδη cogitatione ad hæc (Toxaridis) verba adde ὡς θανάτων ἔστιν et videbis verba optime coherere“. Sed hoc modo locum minime sanari G. recte docet. Itaque, nisi forte cum Solano locum omnino non intellegi posse putare volumus, id tantum restat, ut Jacobo assentiamur, qui verba ita scribi vult τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἡμεῖς ἔδοξεν φίλοι οὗτοι δι' ἄριστοι ἀπάντων γενησθῆναι, καὶ κατατεθῆναι καὶ θεραπεύεσθαι.

Verba c. 3 γέλεια γὰρ ἂν ταῦτα δοξείη καὶ ὑπερκατὰ τοῖς πάλαι male ad antecedentia adiungi indicat, cum eis nihil novi addatur, sed pæne idem repetatur. Sed G. non consentio. Mnesippus dicit per iocum videri Scythas Orestem et Pyladem deos credere propterea quod ei e terra Scytharum deos auferre ausi sint (c. 2 εἰπ'. σίμαι. ἀντὶ τῶν θεῶν ἀπάντων τοῖς ἐπὶ ἑξαιροῦν ἀσπίδων ἔχοντας ἄνδρας ἐκθειάζετε καὶ ἱεροσόλοις ὁμῶν θύσατε ὡς θεοῖς), aliam causam se intellegere non posse; si res ita se non habeat, dicat Toxaris veram causam, nam ipsi hanc rem ridiculam et pristino Scytharum mori contrariam videri. Si quidem eo modo quo G. locum explicarem, baud dubie nobis legendum esset: γέλεια δὲ ἂν ταῦτα δοξείη καὶ. Eumque ita sensisse elucet ex eius interpretatione loci: „si eos, quibus antea non sacrificavistis ut deis, nunc nullo beneficio accepto e contrario deos esse creditis sacrificiisque colitis, — contrarium faciatis ei, quod antea facere solebatis“.

His prolatis G. exempla congerit, quibus alterum illud vitium scriptoris proprium — gravioribus ita adiungere levia solet, ut rerum descriptio inepta sit — cognosci vult.

Primum quidem vituperat, quod c. 7 gravioribus ὅσα ἀνθρώπινα ταῦτα ὠψιθήμεν εἶναι prave subiuncta sint leviora (ἀλλὰ πῶς γλώφης βελτίονος) ἢ κατὰ τοῖς πολλοῖς τοῦτους ἀνθρώπους, οἱ καὶ. Pro uno tantum vocabulo ad rem simplicem significandam Lucianus multa verba exhibuit; quem usum eum adamasse omnibus qui scripta perlegerunt notum est. Præterea monendum est multos locos apud Lucianum extare, quibus aut leviora post graviora posita aut leviora et graviora commixta leguntur. Afferam hos tantum: Rhet. præc. 23 ληρεῖν ἢ ἐπιροαεῖν ἢ ἰσοδορεῖσθαι ἢ διαβαλλεῖν ἢ ψεύδεσθαι. Charon 11 οὗ γὰρ εἶσθα ὅσοι πόλεμοι διὰ τοῦτο καὶ ἐπιροαὶ καὶ ληρεῖρια καὶ ἐπιροαῖαι καὶ φόνου καὶ δεσφᾶ καὶ πλοῦς μακρὸς καὶ ἐμπορεῖαι καὶ δουλείαι; Gall. 20 δουλεύσας βασιλεύσει καὶ πένητι καὶ πλ. υστῖσι. Phalar. I. 8 ἄριστοι καὶ ἀγγέμερον ἀνθρώπων εἶναι. Alex. 4 ἀλεξίκανα Ἡρόκληις καὶ Ζεὺ ἀποτροπαεῖ καὶ Διόσκουροι τωπήρες. — Huc spectant c. 19 quoque hæc verba παγόμενον καὶ μόρις ἑαυτὸν ὑπερέχοντα pro quibus rectius dicendum esse G. videbatur: μόρις ἑαυτὸν ὑπερέχοντα καὶ παγόμενον.

Non minore iniuria G. offendere mihi videtur in c. 7, quod, postquam a Toxaride longe lateque dictum sit: „hoc enim scias amicitia maius a Scythis nihil existimari, neque esse quicquam, in quo magis gloriantur, quam si participes periculorum amicis se præbuerint; propterea Orestem et Pyladem colimus, eum præstantissimi fuerint in eis, quæ bona Scytharum sunt“, denuo ad satietatem repetatur καὶ ἐν φίλῃ διενεργήσας, ὃ πρῶτον ἡμεῖς ἀπάντων θαυμάζομεν. Elegantiæ vero non est easdem res iterum atque iterum dicere, sed quod non eleganter dictum est a Luciani usu dicendi abhorreere contendere non licet. Nam hic non est solus locus, quo Lucianus tam copiose et abundanter loquitur, sed hunc usum persæpe apud eum invenimus.

„Ubique enim in Luciani scriptis apparet sermonis non abundantia aut ubertas, sed luxuria et loquacitas saepius vix tolerabilis, qua maxime minui horum opusculorum elegantia mihi videtur. Neque tam proprium hoc est vitium Luciani quam commune illius aetatis qua singulorum verborum propriae significationes neque ab iis qui recitabant neque ab auditoribus ea vi percipiuntur, ut non eadem iterum iterumque inculcando orationis vim intendere sibi videri possent“. Quae verba Rothsteinii (Q. L. p. 101) vera esse omnibus qui Luciani rationem scribendi cognitam habent profitendum est.

Maiores momenti sunt verba c. 15 καὶ πῶς καὶ ἴσαι καὶ κωχάρισαι. quae G., cum antea copiose enarratum sit quibus astutis artificii Chariclea adulescentes capere et delerere scierit, inepte adiungi sibi persensit. Idem valet ad c. 14 extr. καὶ πῶς συννεχίθη πολλά ἐκτενέθει. quem locum eadem pagina G. tractat. Quos locos miros videri non negem, sed a Luciani elocutione non alienos eos esse aliis locis cognoscitur. Vox πῶς non raro adhibetur, ut aliquid certi modeste aut leniter proferatur. Digni, qui adscribantur, loci extant Pro merc. cond. 17, ubi postquam antecedentibus enuntiatis longe lateque narratum est, quam acriter homines illi epulantes hospitem miserum cavillarentur, par. extr. dicitur καὶ πῶς ἴδῃ καὶ πρὸς διαβολὰς πῶς αὐτῶν παρασκευάζονται. Eiusdem libelli c. 39 eodem modo legitur καὶ πῶς καὶ διαβολή τις ἡρέμα ὑπεξάνισσεται κτλ. Deor. dial. 6, 5 ἀρχίσει καταβῆθαι ἕως καὶ διαγίγεται ἅπασιν λέγων συννεχίσθαι Ἥρα καὶ σὺλλεπτος εἶναι τῷ Διὶ. καὶ πῶς τάχ' ἂν ἐρᾶν με φήσαιεν αὐτοῦ. Seytha 2 τὰ δὲ ἄνω τῆς στήλης καὶ τὸ πρόσωπον ὁ χρόνος ἴδῃ ἐλυμήνατό πῶς. Praeterea verba καὶ πῶς συννεχίθη πολλά ἐκτενέθει obscene dicta esse G. negari vult idque quod sua sententia, si ita interpretaremur, πολλά ἐκτενέθει ad sensum non quadraret. Sed ex Sympos. 46 elucet formam συννεχίθηναι cum obscene significationem habere tum verbis πολλά ἐκτενέθει perbene adiungi posse. — Neque nobis placent G. verba „atque magis etiam mirabile id fit propterea, quod in eis, quae referre pergit (καὶ τὸ ἐκτενέθει ἴδῃ ἴσον κτλ.) minime de ea re dubitare videtur“, nam ea quae sequuntur referri possunt ad verba ἕως δὲ ὁ μακάριος ἐπεισθῆ, καλῶς εἶναι καὶ ταῖς Ἐρεσιῶν γυναιξὶ περιπόθητος. quae pro certo dicta sunt.

Quamquam iam constare puto G. non iure scriptori opprobrio tribuere quod ab eo eadem res iterum atque iterum repetantur aut quod levia gravioribus adiungantur, tamen adnotationem eius ad finem c. 15 non omittam. Dicit enim notionem καὶ ὅσα ἴν' ἀκριβῆς τὸ πρᾶγμα denuo, quamquam antecedenti enuntiato satis superque res quomodo se habeat explicatum sit, confirmari argumentis, quae per se quidem non mediocria leviora tamen sint quam ea, quae antecesserint. Quod G. non consentio; mihi quidem verba, quae post καὶ ὅσα ἴν' ἀκριβῆς τὸ πρᾶγμα extant (τὰ μὲν γὰρ ὄρα, ὃ κατὰ μέλα καὶ στεφάνους ἀντιόδοτο αὐτῆ. ἀλλὰ συνουσία ὄλαι καὶ ἀραιὰ καὶ θεράπαινα καὶ ἐπιθήσει εὐανθείς καὶ χρυσὸν ὀπίσθεν ἐπιελίσειεν) optime quadrare videntur, quoniam eis elucet non modo quantus fuerit amor nefastus ille Dinia, sed etiam quanta calamitate ex eo affectus sit. —

De eis quae G. de c. 19 — in quo post levia illa mala, decumanas undas et turbinem, grando, gravis navigantibus calamitas addatur — profert, non iam quicquam monere necesse est, quoniam supra satis dictum est de hoc Luciani usu. Rectius dicit pro σπᾶς δὲ ἐπιθουμῆν μὲν αὐτοῖς βοηθεῖν καὶ ἐλεεῖν τὴν συμφορὰν τῶν ἀνδρῶν. μὴ θύνασθαι δὲ . . . melius scribendum fuisse σπᾶς δ' ἐλεεῖν τὴν συμφορὰν τῶν ἀνδρῶν καὶ ἐπιθουμῆν μὲν αὐτοῖς βοηθεῖν. μὴ θύνασθαι δὲ . . . Quem locum neglegenter scriptum nemo neget, sed haec non est causa, cur eum omnino non

probemus; nam alias quoque Lucianum neglegenter scripsisse scimus; mihi quidem in mentem venit De saltat. 27 . . . ὅταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονοῦν ἐπιλαθόμενος αὐτὸ καὶ μῆτις τῆν λεοντῆν αἰεσιθῆς μῆτις τὸ ῥόπαλον ὃ περικείται. —

His locis tractatis. quibus tria illa vitia scriptoris propria optime cognosci putat, G. ad initium dialogi revertitur et locos omnes, quibus quid offensionis inesse suspicatur ex ordine illustrat. Primum c. 1 M. νόμος δὲ ἦν καὶ ἀνδράσιν ἀγαθαῖς ἀποθανοῦσι θῆεν ὡσπερ θεοῖς: τὸ μόνον. ἀλλὰ καὶ ἑρταῖς καὶ πανηγύρεσι τιμῶμεν αὐτοῦς verborum constructio ei non placet; post τὸ μόνον addendum esse θῆεν, quod is qui legat adduci possit, ut ad verba τὸ μόνον ex antecedentibus voces τοῖς ἀνδράσιν intellegat. Nimis subtiliter hic se gerit G. Sed fac dictionem male adhibitam et dignam esse, quæ vituperetur, tamen non abhorret a Luciani usu dicendi. Afferi liceat Paras. 43 verba καὶ λόγους λέγειν ἡσυχυμέναι. ἀρετῆν δὲ οὐ. ubi haud scio an simili modo post ἀρετῆν δὲ οὐ exhibenda sit vox ἡσυχυμέναι. ne quis putet supplendam esse vocem λέγειν. Aptius fortasse ad Toxaridis locum exhibeamus Dial. Mar. I, 2 Δ. Ἔσοικας, ὦ Γαλάτεια, οὐκ ἑραστῆν. ἀλλ' ἐρώμενον ἔχειν τὸν Πολύφρονον. οἷα ἐπαναίεις αὐτόν. Γ. Οὐκ ἐρώμενον. ἀλλὰ τὸ πᾶν ὀνειδιετικὸν τοῦτο οὐ φέρω ἠμῶν κτλ. Hic enim post ἐρώμενον verbum ἔχω desideratur. Optime ceterum inde intellegi potest, qua ratione in Toxaridis scriptorem G. animadvertat, quippe qui sibi persuaserit, Lucianum scripsisse diligentissime et semper usum Atticorum scriptorum observasse et hanc ob rem omnia quæ aliquo modo ab hoc usu abhorrent Luciano deneganda esse putet. Quam sententiam falsam esse Fritzscheius, quo vix quisquam peritior elocutionis Luciani est, iam diu et Rothsteinus nuper docuerunt.

Ubertatem verborum ἐπιθέμενοι τοῖς δεσμοσφύλαξι καὶ τῆς φρονιμῆς ἐπικρατήσαντες monet, quæ orationi non lucem afferat, sed tenebras offundat. Sed quicumque Luciani opera perlegerit, inveniet eum res simplicissimas persæpe non uno tantum, sed tribus aut quattuor vocabulis significare. Itaque non modo permultas tautologias, quæ vocantur, invenimus, sed etiam verborum abundantiam et strepitum. De usu Luciani quæ dicit Rothsteinus supra memorata sunt. Qui vir doctissimus multa exempla dissert. pagg. 101, 102, 103 notavit. Concedendum autem est cum Rothsteinio non in omnibus scriptis eundem huius usus gradum apparere. Idem iam C. F. Hermannus de Toxaride dicens monnit verbis his: „Schon Stil und Sprache zwingt uns, Werke wie Toxaris und Images in die Zeit zu setzen, wo sein Geist noch in jugendlicher Üppigkeit wucherte und noch nicht ganz aus dem erkünstelten Blütenrausche asiatischer Rhetorik zu der Nüchternheit des silberklaren Brunnquells attischer Prosa erwacht war“.

C. 2 verba καὶ τὸντιθῆεν αὐτοὶ πρὸς τὰ παλαιὰ σκοπεῖτε non facilia esse intellectu non negandum est. Quod autem G. contendit verba ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖτε τάχιστα ἂν οὕτως ἀσβεῖτε αὐτοὶ καὶ ἄλλοις γενέσθαι ineptias non facetias continere, primum omnesne id ei consentiant dubitem deinde Luciani facetias non semper tam acres esse quam G. vult constare puto.

C. 3 verba δύο ὄντας perperam aut obscure, fortasse neglegenter pro δύο μόνους ὄντας scripta esse G. videntur. Sed hæc verba ut extant perbene ferri posse intellegimus Char. c. 4 verbis καὶ ὀνητόμεθα. ὦ Ἐρμῆ, δύο ὄντες ἀναθέσθαι ἀράμενοι τὸ Πήλιον ἢ τῆν Ὀρσαν. quo loco δύο ὄντες idem valet quod „duo tantum“. Præterea conferas velim Iup. conf. 19 ἐδοῦμαι μὲν εἰ καὶ τούτο ἐρέσθαι σε, πῶς αἱ Μοῖραι διακριβόντων ἢ πῶς ἐρικυρόνται τῆ ἐπιμελείᾳ τῶν τσοσῶτων ἐς τὸ λεπτότατον. καὶ τούτο τρεῖς οὐται: Dial. Mort. 9, 2 ΠΟΑ. Οὐκ. ἀλλ' ἑραστῆς εἶχον μωρίους. ΣΙΜ. Ἐγέλασας ἑραστῆς τὸ τηλικούτος ὄν. ὀδόντας τέτταρας ἔχων.

In verbis μή καταπλάγνεντας μήτε τούς μύθους τούς ἐπὶ αὐτῷ μήτε τήν προσσηγορίαν καταδείσαντας difficultatem inesse non negandum est. G. igitur, cum μή καταπλάγνεντας ad utramque partem adiunctam ad τούς μύθους et ad τήν προσσηγορίαν referendum sit, καταδείσαντας prorsus supervacaneum esse censet. Sed μή καταπλάγνεντας ad priorem tantum partem (τούς μύθους) referri voluisse scriptorem intellegi potest ex simili loco, qui extat Anachars. 38: μή καταπλάγνεντας μήτ' ἐκείνων μήτ' ἐλέσθαι μάτην πονεῖν αὐτούς.

Quod c. 4 in enuntiato πολλούς ἂν σοι θειοτέρους ἐκείνων ἀποδείξωμι τούς ἐμπόρους καί μάλιστα τούς Φοίνικας αὐτῶν. οὐκ εἰς τὸν πόντον . . . ἐσπλέοντας ante οὐκ εἰς articulus aut particula ἄτε desideratur, num sit offensionis dubito. Nam Du Mesnilius p. 57 commentationis, quæ inscribitur „Grammatica, quam Lucianus in scriptis suis secutus est, ratio cum antiquorum Atticorum ratione comparatur“ ostendit multis locis articulum a Luciano omissum esse.

In verbis c. 6 πλέοντες Ὀρέστῃς ἄρα τῷ φίλῳ, εἶτα — διαφθαρείτης — τῆς νεῆος συνεληγμένους καί — παρεσκευασμένους, καί ἡ ἱερήνευα ἤδη κατάρχεται αὐτῶν καταναγκῆ δὲ — ἤδη ἐκθεσθαι τὰ δεσμά γέγραπται, καί φρονεῖον — καί τέλος ἀποπλέοντες. ἔχοντες . . . plus negligentiae quam artis inesse neque Jacobum dicentem hanc orationem commotiori animo aptam esse recte iudicasse Guttentagio consentio. Sed aliis quoque locis invenimus eandem negligentiam, ut nos adduci non necesse sit, ut eam a Luciano alienam arbitremur. Conferas initium libelli qui inscribitur Apologia: Πάλαι σκοπῶ πρὸς ἑμαυτόν. ἄνωά σοι εἰκόσ' ἐπιθεῖν εἶπεν ἀναγκόντι ἡμῶν τὸ περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων βιβλίον. ὅτι μὲν γάρ ἀγέλαισι διεξήεις αὐτὸ καί πάνν μοι πρόδηλον. De Paras. 51 οὐδέεις ἂν ὑποσταίῃ θηρίον ὁμόσει ἴόν. ὁ δὲ παράσιτος αὐτὰ τε ἐπιόντα μένει. Adv. indoct. 23. προδῶσαι γάρ τε καί ἀποκαλύψει τὰ ἄλλα ὑμῶν γωρίσματα.

Pag. 10 G. res, quæ c. 6 narrantur, ita ut scriptor proferat pingi non posse atque picta fuisse inepte narrari contendit. Sed difficultas non tanta est, quanta videtur; suspicandum est non unam fuisse tabulam sed multas, quibus res variae perbene pingi potuerunt. Sed non hoc loco solo pictura ita describitur, sed etiam Pro merc. cond. 42, quo loco etiam statuendum est res quæ narrantur una tantum tabula pingi non potuisse, sed compluribus. Omnino autem, antequam talibus de locis dicamus, in usum ἐκφράσεων quæ vocantur accuratius inquirere nos opus est.

In c. 8 enuntiato οὐ μόνον ἄρα τοῦτο ἀγαθὸν ἦσαν Σκύθαι . . . ἀλλὰ καί ῥῆσιν ἀπάντων πιθανώτατοι vocabulum ἦσαν male exhibitum esse. Quæ dicit Grævus Seythæ, qui paulo ante permultis verbis res ab Orete et Pylade gestas narravit et nimia laude extulit. Non sine causa G. adnotat: potuit quidem scribi ῥῆσιν ἄρα εἶπεν πιθανώτατος ἦσαν, ut sententia esset: „tum cum dicebas te sollertem præbebas“, hoc vero „Seythæ ad persuadendum callidi erant, cum loquebaris“ prave dictum est. Sed haud scio an accipi possit vocabulum εἶπεν aut tale quid post πιθανώτατοι desiderari; permultis enim locis Lucianum verba omisisse ita, ut enuntiata haud raro non perfecta videantur, iam Du Mesnilius (p. 54 sq.) et Schmidius (Der Atticismus in seinen Hauptvertretern von Dionysius von Halicarnass bis auf den zweiten Philostratus p. 423) sat multis exemplis allatis probarunt. E. g. Pisc. 51 οὗτος γόνν καί αὐτός ἐπὶ κεφαλῆν μετὰ τῶν ἄλλων se. ἴω. Dial. Mer. 3, 3 φιλοτιμώτερον, ὦ ἰθγάτερ, se. ἐποίησας Iup. trag. 46 εὐ γὰρ Τιμόκλεις τάχα καί ἱσχυρώς τῷ παραδείγματι se. εἴρημα. Si igitur ἦσαν ad priorem tantum enuntiatam partem referiamus, hunc sensum habemus: Seythæ antiquitus sagitarii erant (et etiam nunc sunt), iam autem disertos quoque se præstant. Imperfecto quidem id significari constat, quod tempore præterito existere cœpit et usque ad nostrum tempus pertinet.

Pag. 11 G. plura de e. 9 exponit, quæ quamvis subtilia sint, tamen non plane probanda videntur. Non satis perspicuum esse, quid in enuntiato ὄχρονται ὕμν ἐκποδῶν ἀποπτόμενα: αἱ πολλαὶ ἐκεῖναι τραγωδίαι τοῖς κενοῖς . . . ἀπολιποῦσι: vox τραγωδίαι valeat. Nam ea, inquit, quæ antecedunt: καὶ ὅπταν ὕμν οἱ τραγωδοὶ τὰς τοιαύτας φιλίας ἐπὶ τὴν σαγήνην ἀναξιβάζοντες θεικνῶσι, adducunt ad credendum tragœdias, in quibus de amicitia agatur, significari, præsertim cum αἱ πολλαὶ ἐκεῖναι voci quæ est τραγωδία adiunctum sit; quæ autem sequuntur: τοῖς κενοῖς καὶ κωφοῖς προσωπείοις ἐοικῶτας ὕμν ἀπολιποῦσαι, ἃ διηγούμενα τὸ πῆμα . . . οὐδὲ τὸ σμικρότατον φθέγγεται, ad hanc significationem non quadrant, sed ad eam, quam Latinorum quoque vocabulum quod est tragœdiæ habeat, id est ad magnificas orationes, quæ dici possunt in ore Græcorum esse, avolare tamen, cum officia præstanda sint, similes eos (Græcos) vanis et mutis personis relinquentes, quæ ore hiante ne minimam quidem vocem emittant. Uni igitur eidemque vocabulo alia vis subicienda videtur, si antecedentia respicis, alia si sequentia attendis. Sed verba ὡς περ τὰ ὀνειράτα ὄχρονται ὕμν ἐκποδῶν ἀποπτόμενα: vix exhiberi possunt de orationibus ab hominibus dictis sive habitis; ad tragœdias ab hominibus visas tantum quadrant. Cum somniis vero ea quæ vidimus comparari optime possunt, ea quæ quis dixit velut somnium ei avolare dici posse neminem probare puto. Accedit quod scriptor ad rem accuratius declarandam personas ipsas affert (τοῖς κενοῖς τούτοις καὶ κωφοῖς προσωπείοις ἐοικῶτας); nisi hoc loco cogitasset de theatro sive de fabulis illis de amicitia, quæ agebantur, vix ita scripsisset.

Pag. eadem dicit de verbis ὅπερ τῆς Σκωθικῆς ἐπιτίμιον ἔστιν, quæ in extremo capite leguntur. Quem locum corruptum esse viri docti iam diu intellexerunt; itaque ἤστης Σκωθικῆς scribendum esse coniecerunt. Sed iure ad hanc coniecturam G. adnotat dextram amputari pœnam Scythicæ cladis nullo pacto dici posse. Optime O. Spathius verba in ὅπερ ἤστης Σκωθικῆς ἐπιτίμιον ἔστι: mutari vult. Hanc coniecturam, quam ut hic adscriberem, benigne mihi permisit, fecit collatis verbis De saltat. 4: παρ' ὅσον τοῖς μὲν τοῦ κώτου γενομένοις καὶ τῶν Σειρήνων ἀκούσαντων ὀλεθρὸς ἦν τῆς τε ἐδωδῆς καὶ τῆς ἀκροάσεως τούτιμιον.

Ad singula amicorum paria tractanda progrediens G. commune vitium omnibus narratiunculis hoc inesse dicit, „quod amicorum alter omnia in eum collata beneficia iners accipit, nullum ipse alteri officium præstat, neque quicquam agit, quo se dignum amicitia præbeat“. Hoc dignum esse quod tam acriter vituperetur, G. non concedendum est. Narratur quidem a scriptore homines quidam quam bene et insigniter erga amicos se gesserint neque queritur unde amicitia orta sint, mores amicorum quales fuerint. Quæ enim ofícia Orestes Pyladi præstitit, quæ egit, quibus se amicitia dignum præbuerit, antequam in Scythas venerunt? Nescimus. Pylades vero eum comitatur, omnia pericula cum amico subit, pro illo vel moriturus est: Orestes vero quod eum adiuvat contra hostes aggredientes non nimia laude dignus est. Re vera quod G. de amicorum paribus monet, nos de Oreste et Pylade hand minore iure monere possumus.

Sed hac re prætermittenda in totum librum animadvertit eaque quæ proferantur vera esse credi posse negat; multa exornandi causa et ad gravitatem rerum augendam allata esse. „Quoniam plurima, quæ exornandi causa et, ut gravitas rei augeatur, produntur, commenticia esse patet, et quod nonnullas dialogi narrationes totas non esse veras vel per se apparet, vel facile demonstrari potest, nulla est causa, cur existimemus argumenta nonnullarum non esse ficta, quod eius modi sunt, ut demonstrari non possit ea commenticia esse“. Hæc omnia G. con-

cedenda sunt neque quemquam esse puto qui ab eo dissentiat; nec non omni iure iam initio dissertationis dixit ea quæ de Scythis inaudita et singularia narrentur, ficta et commenticia esse. Quid inde sequitur? dialogum non a Luciano scriptum esse? minime. Non minus aliis scriptis Lucianus res auget et exornat atque talia narrat, quibus fides tribui nequit. Immo vero quærendum est, quid Lucianus rem ita tractans spectaverit. Verisimillimum est scriptorem per totum dialogum ironiam quandam exhibuisse. Uterque enim et Græcus et Scythæ ne superetur timet itaque maxime operam dat, ut res quas narrat quam maximas et clarissimas elferat, et hanc ob rem pauca quæ vera videri possunt mendaciis et commentis circumdat. Quomodo dialogus venustus fit, cum, si res nudæ proferrentur, nos minime delectaremur. Hoc esse consilium Luciani iam inde cognosci potest, quod Toxaris iam initio dialogi obtestatur Scythas non eodem modo quo Græci verbis tantum sed factis amicos se præbere atque tum iterum atque iterum promittit se simplicissime narraturum esse, quoniam talia sibi narranda sint, qualia omnibus hominibus admirationi sint; sibi quidem hæc de causa multis verbis non opus esse. (Conferas c. 9, quo loco Toxaris ad Mnesippum hæc dicit: *ὅτι δὲ οἱ ῥήτορες Σκύθαι πολὺ πιστότεροι τῶν Ἑλλήνων ῥήτορες εἰσὶ καὶ ἔτι πλείων ῥητορίας λόγους παρ' ἑμῶν ἢ παρ' ὑμῶν. ῥητόριον ἐπιδεικνύει.* C. 25 *πάλιν ἀγέτομαι γε ἡδὴ μῆδὲν ὡσπερ τὸ καλλιδιοχησάμενος.* C. 42 *καίτοι ἐγὼ μὲν τὰ γρηγόριον τὸ ἔργον διαγγελάμην· εἰ δὲ τὸ πῶτα τοιοῦτον ἔλαβες, εἰς οἷδα, ὅποσα ἂν κομψὰ ἐγκατέμειξας τῷ λόγῳ, οἷα ἰκέσθην ὁ Διονύσιος καὶ ὡς ἐπαυλοῦτο καὶ ἄ εἴπει καὶ ὡς ἐπανήκει καὶ ὡς ὑπερδύνατο αὐτὸν ἐπενοηροῦντες οἱ Σκύθαι καὶ ἄλλα ὅποια ὑμεῖς μηχανάσθαι εἰδῶτατε πρὸς τὴν ἀκρόασιν.)* Nihilominus, quod G. rectissime diss. p. 27 adnotat, oratio Scythæ a Græci oratione minime diversa est. Non minus quam Græcus res, quas narrat, augere et exornare studet neque eius narrationes breviores sunt quam Græci. Omnia, quæ G. pag. 27 de Scythæ grandiloquo et loquaci dicit, vera esse puto. — Nonne igitur apparet Lucianum nihil aliud agere, nisi ut libello suo oblectemur et cum gaudio fabulas legamus? Minime vult nos omnia te vera ita facta esse ut narrantur putare, amicos illos præclarissimos admirari dignosque quos imitemur ducere. Multa vero hic G. protulit, quibus assentiri nos necesse est, sed tantum abest, ut ea quæ inde concludenda esse sibi persuasit atque quæ rem porro tractans scribit probanda, ut contra haud pauca refellenda videantur.

In singulis enim enarrandis multa esse peccata G. videntur. Jam primæ narratiunculæ offendit in verbis (c. 12) *μονος μετ' ἐλευθέρων ἐκώμαξεν λαοθάλασιν περιόρωνος τὸν Ἀγαθοκλέα*, quæ repugnent eis quæ antea dicta sint Agathoclem a Dinia non pluris æstimatum esse quam ceteros adultores. Hunc locum iure moneri a G. non puto. Agathocles et Dinias inde a pueris amicissimi erant; adulescens autem Dinias luxuriæ eum nonnullis aliis adulescentibus se dare cœpit et inter convivia amicitiam Agathoclis oblitus hunc non iam pluris ducit quam compotores suos; immo vero cum Agathocles incipiat Diniam admonere, ut ab his libidinosis voluptatibus absteineat neque divitias a patre eum labore partas tam temere effundat, hic amicum suum, ut molestas adhortationes effugiat, evitat.

Neque minus non plane probanda videntur, quæ G. deinde dicit. Tum etiam, inquit, hoc inepte fictum est, quod parasiti id studuisse narrantur, ut amore Charicleæ Dinias incederetur; nam cum eorum interesset, ut ipsi quam maximas ab eo prædas facerent, stulte agebant, si sociam lucri ultro quærebant. Sed vix stulte egerunt adultores illi hoc modo causas suas cum Chariclea communicantes; nam iam maiores prædas agere possunt quam

pristino tempore, quo nihil aliud nisi convivia impetrabant. Brevi tempore Dinias ab eis nunc omnibus rebus familiaribus privatur. Atque rem ita intellegendam esse patet ex c. 16, quo dicuntur adulescentes, postquam Chariclea ad alium adolescentem attenderit animum, statim ad eum transeurrisse, ut nimirum una eum Chariclea huius quoque res et pecuniam elicerent.

Deinde verba c. 13 καὶ δέος οὐδὲν ἦν μὴ τι ἀντίποι Χαρίκλεια vituperat. Quæ quidem male addi putat, quod antea iam commemoratum sit Charicleam sit Dinike, ut eum ad amorem incitaret, litteras coronasque aliasque res misisse. Sed hæc vix quicquam valent, quoniam verba καὶ δέος κτλ. in universum dicta sunt neque ad Diniam aut adulescentes spectant. Extant enim hæc verba: ἡ Χαρίκλεια δὲ ἦν ἀστεῖον μὲν τι γύναιον, ἐταιρικὸν δὲ ἐκπόπως καὶ τοῦ προστυχόντος ἀεὶ. καὶ εἰ πάντο ἐπ' ὀλίγω ἐθέλειστέ τις. καὶ εἰ προσίδοι τις μόνον. εὐθὺς ἐπένευε καὶ δέος οὐδὲν ἦν, μὴ τι ἀντίποι Χαρίκλεια.

Quod c. 13 et 14 eadem res sæpius iterantur, plura addi non opus est, quoniam iam supra hoc de usu Luciani dictum est.

Perverse dicta esse G. putat c. 15 med. καὶ οὐκέτι ἐφοῖτα πρὸς αὐτόν. Addit quidem: id offensionem habet, quod dicitur Chariclea non iam frequentasse domum Diniae, cum ea, quæ c. 16 atque c. 17 proferuntur, clare indicent Diniam in Charicleæ domum ire solitum fuisse. At verba num vertenda sint „non iam frequentavit domum Diniae“ dubito; simplicior vero et probabilior est interpretatio „non iam ad eum ibat“; quod si ita interpretamur, verba etiam ad domum Charicleæ referri possunt. Id quidem pro certo stat Diniam non in omnium oculis Charicleam, quippe quæ uxor fuerit, adire potuisse, sed clam aliquem locum aut aliquod in conclave abditum convenisse amantes. Quomocumque res se habet, de Diniae domo cogitari non necesse est.

Verba c. 17 αὐτόν τι ἀποκτείνει: τὸν Δημόωνα κατὰξας εἰς τὸν κρόταρον καὶ τὴν Χαρίκλειαν, οὐ μὴ πληρῆ ταύτην. ἀλλὰ καὶ τῷ μογλῷ πολλὰκις καὶ τῷ ξίφει τοῦ Δημόωνος ὕστερον perplexa esse G. videntur. Sed hoc loco verba antecedentia enuntiatum non prætermittenda erant. Legitur enim ὁ δὲ τοιούτων οὐ κακῶν ἦν. μογλὸν τινὰ πλησίον κείμενον ἀρπάσας αὐτόν δὲ ἀποκτείνει κτλ. Si ad totum enuntiatum respicimus, nihil sane offensionis inesse manifestum est in verbis „non una plaga Charicleam interficit, sed etiam sera saepe et gladio Demonactis postea“. Nam ita perbene demonstratur, quanto odio et furore Dinias homo infelicissimus exarserit.

Ad c. 17 verba καὶ τὸ μέγχι τῆς ἔω παρὰ τῷ Ἀγαθοκλεῖ διέτριβεν. ἀναλογιζόμενοι τὰ πεπραγμένα καὶ περὶ τῶν μελλόντων ὅτι ἀποβήσεται σκοποῦντες recte interpretanda viri docti ex Alexandro attulerunt verba: κοινωνήσας Βοζαντίω καὶ χορογράφῳ . . . πολλὸ καταρατοτέρῳ τὴν φόντον περιήεσαν γοιτρεβόντες. Quæ ad hunc Toxaridis locum iure moneri negat G.; dicit enim: „hoc tantum commemoro: eum quis coniunctus eum aliquo aliquid fecerit, facile apparere atque dici posse ambos id fecisse; cum vero quis apud aliquem commoratus aliquid fecerit, ex hoc non sequi, ut ambo id fecerint“. Non minus subtiliter G. hic se gerit quam aliis locis. Immo vero eum, priusquam tale quid pro certo affirmavit, necesse erat hunc in usum dicendi Græcorum, nominatum Luciani accuratius inquirere. Nec non iure dici posse puto Agathoclem unacum amico suo, cuius saluti semper consuluerat, idem reputasse itaque eum eo coniunctum idem fecisse. Fortasse ad Toxaridis verba locus, qui Bis accus. 32 legitur, melius quadrat: καλῶς εἶχέ μοι . . . ἐς δὲ τὴν Ἀγαθῆμιαν ἢ ἐς τὸ Λύκειον ἐλθόντα τῷ βελτίστῳ τούτῳ Διαλόγῳ συμπεριπατεῖν ἡρέμα διαλεγόμενος, τῶν ἐπαίνων καὶ κρότων οὐ θεομένους.

Lucianum persæpe vel dure vel neglegenter scribere iam dictum est; itaque non iam repugnaturus sum G., qui rursus tales locos monet. Vituperat, ut hæc afferam, verba c. 62 ἤδη δὲ καιρὸς ἂν εἴη κεκρίσθαι. ὁπότερον ἡμῶν ἢ τῆν φιλώτταν ἢ τῆν δεξιάν ἀποτεμῆσθαι δεῖν. Quod neglegenter dictum esse contendit, cum dicendum sit: iam vero igitur tempus est diiudicandi, utrum tibi lingua an mihi dextra amputari debeat⁴. Melius sane locus dici potuit; sed hæc verba a Luciani scripta esse iam inde apparet, quod perfecti infinitivus pro infinitivo præsentis exhibitus est. Lucianum enim post verba βούλεσθαι, χροῖναι, δεῖν, ἐξείναι, alia simili significatione infinitivo perfecti pro infinitivo præsentis sæpissime usum esse a Du Mesnilio comment. pgg. 12 et 13 multis locis allatis probatum est.

In enuntiato c. 61 ἡ γυνὴ δὲ φέρονσα τὸ βρέφος εἶπετο ἀκολουθεῖν κελύεσσαν καὶ τὴν κόρυν. ἡ δὲ ἡμιφλέκτος ἀρεῖσα τὸ παιδίον ἐκ τῆς ἀρχαίας μόλις διεπίδησε τὴν φιλώτα offendere G. contendit pronomen ἡ δέ; nam eum qui legat, propterea quod κόρυν vocem ἡ δὲ pronomen proxime sequatur, aliter intellegere non posse, quam si verbis ἡ δὲ ἡμιφλέκτος . . . puella significetur. Sed constructio verborum vix tam aspera est, ut ita vituperetur, quoniam statim additis verbis ἀρεῖσα τὸ παιδίον intellegitur, quænam verbis ἡ δὲ significetur. G. si omnes in libellos eadem subtilitate animadvertisset, certe multos locos asperos invenisset atque haud scio an non minore iure hoc loco offendisset: οἱ δὲ δεξάντες ἡμᾶς ῥοδῖνοις στεφανοῖς ὡς τὸν ἄρχοντα, παρ' ὧν δὴ κατ. (Ver. hist. II, 6.)

Quod G. c. 12 verba ἐν τοσοῦτῳ vituperat eaque satis dure dicta putat, cum nulla diserta temporis significatio antecedit, ad quam referantur, afferre velim hanc notionem non hoc uno loco ita inveniri. Eodem modo, ut hos locos moneam, legitur Dial. Mar. 5, 1 ὁ γὰρ Ποσειδῶν ἐκέλευσέ με ἀκόμμαντον ἐν τοσοῦτῳ φυλάττειν τὸ πέλαγος et Πθέτις μὲν ἤδη καὶ ὁ Πηλεὺς ἀπεληλύθεισαν ἐς τὸν ἰθάλαμον . . . ἡ Ἔρις δὲ ἐν τοσοῦτῳ λαλοῦσα πάντας . . . ἐνέβαλεν ἐς τὸ ξυμπόσιον μῆλόν τι πάγκαλον. Neutro loco diserta temporis significatio notioni ἐν τοσοῦτῳ antecedit, itaque mea sententia locus Toxaridis offensionem non præbet.

Eodem modo offensionem habere verba c. 29 οὐδὲν τοιοῦτον G. videntur, cum nihil præcedat, ad quod pertineant. Narratur quidem hoc loco Antiphilus sceleris nefasti accusatus, quamquam innocens fuit, in carcerem coniectus ibique crudelissime vexatus esse; pergit scriptor εἰ δ' ἀπολογησὶ ποτε λέγων ὧν οὐδὲν τοιοῦτον εἴργασται. ἀναίτηχτος ἐδόκει καὶ πολὺ πλέον ἐπὶ τοῦτῳ ἐμπεῖστο. Verba οὐδὲν τοιοῦτον ad ea quæ Antiphilo criminari data sunt bene pertinere quemque assentiri puto, nisi forte quis nimia subtilitate utitur. Neque puto offensionem præbere verba c. 56 πάνω τραχηλά. ὦ Τόξαρι, καὶ μύθοις ὅμοια καὶ ἄλλως μὲν ὁ Ἀκινάκης καὶ ὁ Ἄνεμος εἶν. οὗς ὄμοιας εἰ γούν τις ἀπιστοῖ αὐτοῖς. οὐ πάνω μεμπότη εἶναι δοξάειν ἂν, quamquam vox αὐτοῖς male ad verba μύθοις ὅμοια referri, cum interposita sint verba ὁ Ἀκινάκης καὶ ὁ Ἄνεμος, concedo. Maiore quidem iure moneri possunt verba Conv. 9 ἐνεδοιάξιστο πότερον χροῖ, πρότερον Ζηρόθεμον τὸν Στωϊκὸν ἥτε γέροντα ἢ Ἑρμῶνα τὸν Ἐπιχώρειον; quem ad locum supplendum est verbum κατακλίναςθαι, quod septem versibus supra legitur.

Idem valet ad c. 18 καταδικάτας δὲ αὐτοῖς αὐτοῦ διέτριβεν ἐν Γυάρῳ, quæ G. sententia non elegantis sed inflatæ orationis sunt. Sed quicumque Luciani scripta perlegit, iam cognovit haud raro eum, imprimis in libris, quos invenis composuit, tumidis et exquisitis minimo elegantibus dictionibus uti, quamquam, ut G. verbis utar, tumidum eius modi sermonem in Rhet. præcept. et in libro de conscr. hist. vehementer vituperat et acerbe deridet. Simillimus

locus extat Peregr. 4: διὰ πύρρος ἐξήγειν τοῦ βίου διέγωνον ἑαυτὸν. Tyrannos. 11 εἰ δὲ ἐμὲ τὸ
 μηδέτ' εἶναι ἔχει.

Ex altera Mnesippi narratiuneula mea sententia optime intellegi potest res consulto a
 scriptore exactas esse. Nam ea quæ narrantur simplicissima sunt atque talia semper et ubique
 accidere possunt; cum autem Mnesippus res exornare et omnibus viribus augere studeat,
 necesse est ineptias eum proferre, quæ vix quemquam effugiant. Neque dissentio a G. dicente
 multum inesse strepitum verborum. Idem dicendum est de fabula sequenti. Quod autem G.
 monet e. 23 Toxarim aliquid laudare, quod e. 35 irrideat, addere velim Lucianum idem alias
 quoque peccare. Sed cum G. infra idem impugnet, si ad illum locum progressus ero, ea de
 re acenratius dicam. Quæ G. de quarta Mnesippi fabula exponit, equidem accipio. Talia ei
 scribunt, qui fabulas fictas ad lectores oblectandos narrant; neque quisquam inveniatur, qui
 ea vera esse credat.

Pro verbis e. 24 ἐπίγαμος ἦδη καὶ ὀπωκαυδεκαέτις ὄσα. quæ G. inepta dicta esse putat,
 cum dicere aptius potuerit scriptor ὀπωκαυδεκαέτις ἦδη καὶ ἐπίγαμος ὄσα. editores iam scripserunt
 ἐπίγαμος ἦδη ὀπωκαυδεκαέτις ὄσα.

C. 26 ἀρροῦ δὲ ἐς τὸν φίλον καὶ τὸν Μενεράτην. quem locum G. monet, quod supervacuo
 notio singularis generali notioni adiuncta videatur esse, Madvigius (Advers. crit.) sanare conatus
 est scribens οὐδὲν pro οὐδὲ enuntiati sequentis et enuntiatum hoc antecedenti enuntiato adiungens,
 ita ut legatur . . . ἀρροῦ δὲ ἐς τὸν φίλον καὶ τὸν Μενεράτην οὐδὲν οἶεται χεῖρω πρὸς φίλιαν ὅπῃ
 τῆς φήσου τῶν ἐξακοσίων γεγονέναι. Mutatio hæc lenis num probanda sit necne in medio relinquam.

Verba e. 24 hæc μάλιστα δὲ αὐτὸν ἦν ἡ θυγάτηρ αὐτῆ ἐπίγαμος ἦδη ὀπωκαυδεκαέτις ὄσα,
 ἦν οὐδὲ μετὰ πάσης τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς, ἦν πρὸ τῆς καταδικῆς ἐκέκτετο. ἤξιωσεν ἂν τις τῶν γε
 ἀγενῶν καὶ πενήτων ῥαδίως παραλαβεῖν ὄσως κακοδαίμονα ὄσαν τὴν ὄψιν plane perversa esse et
 nescio quid a communi intellegentia alienum continere G. videntur. Dicit quidem hæc fere
 verba expectari: pater Meneerates bonis publicatis tristitia affectus est, quia videbat, fore ut
 nemo hominis pauperis atque capite deminuti filiam deformem in matrimonium ducere vellet,
 cum divitis atque nobilis etiam turpem filiam fortasse iuvenis ignobili loco natus et pauper
 uxorem duxisset; scriptorem Toxaridis autem perverse exhibere: „Meneerates, bonis privatus
 capite deminutus, maxime mæstus erat propterea, quod filiam iam nubilem habebat, quam ne
 omnibus quidem in dotem collatis fortunis, quas antequam damnatus erat possederat, ullus
 homo ignobilis et pauper uxorem ducere voluisset“. Sed non puto G. recte iudicasse, quoniam
 in interpretatione vocabulum ῥαδίως plane neglexit. Sensus quidem hic est: donec Meneerates
 dives erat, sperare quidem potuit inveniri fortasse quemquam iuvenem, qui filiam quamvis
 turpissimam in matrimonium duceret, nunc autem omnibus bonis privatus omni spe deiectus
 est neque quicquam boni eventurum ei sperare licet. Concedendum est a scriptore rem nimis
 exactam esse, ut demonstretur, quanta et quam mira benignitate Zenothemis in Meneeratem
 fuerit, sed locum tam ineptum esse, ut appareat scriptorem hominem ingenio tenui fuisse, nolo
 assentire Guttentagio.

Maxime invehitur G. in ea quæ e. 26 narrantur, infantem in curiam latum arrisisse
 senatoribus manibusque plausisse atque hoc facto graves illos atque severos viros misericordia
 fractos esse. Nihil ei opponendum est neganti talia commenta, quæ in fabulis romanensibus
 legi solent, Luciano digna esse, sed ea a Luciano non scripta esse his verbis non probatum

est. Immo vero iam inde perbene intellegi posse videtur Lucianum scriptorum ætate sua florentium commenta et rationem scribendi imitatum esse.

Mnesippi verba (c. 26) ταῦτα ὁ Μασσαλιώτης εἶπε τὸν Ζηρόθεμον εἰρηγασθαι ὅπερ τοῦ πελοῦ, ὡς ὄρεται, ὃ μικρὰ σὸδὲ ὑπὸ πολλῶν ἂν Σκυθῶν γινόμενα, ὅγε κἂν τὰς παύλας ἀκριβῶς τὰς καλλίστας ἐκλέγεσθαι λέγονται num digna sint, quæ tam acerbe vituperentur, dubitandum est. Est quidem iocus lenis, quo Græcus Scytham cavillari conatur. Aliis quoque locis (cf. c. 11) Mnesippus Toxarim leniter illudere solet.

Quintæ narratiunculæ c. 27 verba καὶ δῆποτα ὁ μὲν Δημήτριος ἔτυχεν ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀποδημῶν num recte a G. moneantur dubitare velim. Hæc dicit G.: primum quidem negligentissime, cum c. 27 dictum sit amicos in Aegyptum navigasse (τονεκπέλοτας γὰρ ἐς τὴν Αἴγυπτον ὁ Δημήτριος Ἀντιφίλῳ) atque eos advenisse Alexandriaeque morari appareat, infra scriptum est aliquando accidisse, ut Demetrius peregrinationem in Aegyptum susciperet (καὶ δῆποτα κτλ.): quomodo enim fieri oportet, ut is qui in Aegypto iam moratur, in Aegyptum proficiscatur? Sed mea sententia non est, quod locum corruptum aut perversum existimemus; nam ἀποδημῶν verbum per se non significat e terra in aliam discedere, sed tantum locum aliquem deserere. Hanc significationem simplicem Lucianum adhibuisse probatur aliis locis; afferam Phalar. II, 6 ὃν ἴσμεν σὸδ' ἄχρι τοῦ πλοῦν ἀποδημηκότα. De dea Syria 33 ἀποδημῶν δὲ δις ἐκάστου ἔταος ἐς θάλασσαν ἐς κορυφὴν τοῦ εἰπον ὕδατος et 36 λέγει δὲ καὶ τοῦ σημεῖου περὶ, ὡςτε γρηὶ μὲν ἀποδημῶν τὴν εἰπον ἀποδημήτην. Liber de dea Syria iam a viris doctis Luciano denegatus est. Nuper autem Rothsteinus (lib. p. 37) genuinum esse eum contendit his verbis: „Similis condicio est libelli De dea Syria, in quo Luciani patria adeo aperte indicatur (c. 1 et 60) ut, si esset non Lucianus, fingendus esset imitator imitatus Lucianum imitantem Herodotum. Quæ autem ad hunc libellum et ad opusculum De astrologia de dialecto monuerunt, quam rem cur credamus diligentius quam cetera solet tractasse Lucianum non video; iis non plus probatur quam eo quod superstitionem quæ in utroque libro apparet a Luciani ingenio abhorreere putaverunt, cum tamen fictum hoc quoque esse ad Herodoti exemplum et per se appareat et dudum observatum sit, neque minore iure offendas in Veræ historiae libris, quorum comparatione libellus de dea Syria optime illustratur“. Quoquo modo res se habet, id constat verbum ἀποδημῶν hæc significatione usurpatum legi. Vix igitur negandum est ἀποδημῶν ἐς τὴν Αἴγυπτον quadrare; Demetrius enim ad pyramidas visendas Alexandria decessit et in Aegyptum penetravit. —

Ad ea, quæ G. deinde hæc de fabula, qua Antiphili et Demetrii amicitia narratur, multis verbis disserit, nihil addendum est; omnes enim ei consentiunt, res ita narratas esse, ut vix quisquam eas re vera accidisse putet. Hoc tantum monendum est. Cum amici illi, quod non cum aliis effugere e carcere conati erant, ab Aegypti prefecto e vinculis emitterentur, non accipiebant hanc gratiam, ne viderentur propter misericordiam tantum emitti (c. 33 ὅλλ' οὐκ ἐκείνοι γε ἠγάπησαν οὕτως ἀρεόμενοι, ἔβρα δὲ ὁ Δημήτριος καὶ δυνά' ἐποίει, ἀδικεῖσθαι σπᾶς ὃς σημεῖα, εἰ δόξοιτο κακοῦργοι ὄντες ἐλέη ἢ ἐπαίῳ του μὴ, ἀποδῆλαι ἀρεῖσθαι). Postulant igitur, ut quæstio habeatur. Nunc vero quæstione iudices intellegunt amicos innocentes esse et eos omni crimine absolvunt. Jam omnia bene se habent. Sed c. 34 scriptor ad hanc quæstionem habitam enarrandam redit, ut quanta et quam insignis amicitia illorum fuerit accuratius et disertius explicet; iam dicit: . . . καὶ αὐτοὺς ἂν σοι τοὺς λόγους διεξήληθον πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ὄντας, ὅς ὁ Δημήτριος εἶπεν . . . ὅπερ τοῦ Ἀντιφίλου, καὶ θαυροῶν προσέτι καὶ ἱερατέων καὶ τὸ πᾶν

ἐφ' ἑαυτὸν ἀναδεδόμενος . . . Quos ad locos G. hæc adnotat: „atqui quid flendo et supplicando aliud efficere potest, quam ut misericordiam iudicium concitet, cum tamen nolit videri se et amicum a præfecto propter misericordiam ex custodia emissos esse? Porro non vult scelestus videri, nihilominus totius rei culpam ipse præstat!“ Quæ a G. iure dicta esse neminem negare puto; nam re vera loci inter se repugnant. Sed minime inde concludi licet hæc a Luciano non scripta esse; nam haud paucos locos apud eum invenimus, quibus idem peccat. Hos affero: Philops. 20 legimus οὗτος ἐπιχείρησε νεκρὸς ὑπελέσθαι πάντα ἕκείνα καὶ ὑπέλειτο καταβεβηκότα ἢδὲ τηρήσας τὸν ἀνδράντα. Voces πάντα ἕκείνα significant aurum et argentum, quod partim ad pedes statuæ positum partim in corpore eius infixum erat; quomodo igitur omnia surripi potuerunt, cum statua omnino non adesset? Simili modo de merc. cond. 39 θολόκων δὲ μείζω τὴν γαστέρα ἐργασάμενος, ἀπλήρωτόν τι καὶ ἀπαραίτητόν τι κακόν non quadrant ad ea quæ antecedunt, quoniam supra (c. 29) dictum est philosophum, de quo dicitur, non satis tibi accepisse. Dial. meretr. 15, 1 legitur ὥστε οὐκ οἶδα εἰ βιώσεται ὁ ἄνθρωπος et paulo infra c. 2 ἀπέργεσαι δὲ καὶ ὁ γεωργὸς οὐρόμενός τιςας φίλους τῶν ἀστειῶν. οἱ παραδώσουσι τοὺς πρωτανεῖσι τὸν Μεγαρέα. Quæ quamquam inter se discrepant, tamen ad eundem hominem pertinent. Afferri etiam potest Dial. mort. 7, 2 verba ἐγὼ δὲ κτύπα μάλα ἐκτάδην ἐκείμην ὑποβολιμαίως ἀντ' ἑκείνου νεκρὸς repugnare sequentibus, quibus is qui veneno necatus est narrat, quæ post mortem in terra facta sunt. — Quæ cum ita sint, non est quod offendas c. 39 verbis καὶ τὰς ἀμάξας καταλαμβάνοντα, ἀνδράνδρους τὰς πλείστας ἀλισκομένους. Paulo supra quidem narratum est viros militares aut occisos aut vivos captos esse præter nonnullos, qui flumen transnatarint. Quem locum G. pagg. 27 et 28 tractat.

P. 26 G. dicit: „quæstione autem habita, tormentis servis interrogatur. Sed quid opus erat tormentis, cum servus herum affinem esse sceleris non diceret? Faciamus tamen Antiphilum falso insimulatum esse, nonne servus tormentis conspectis statim herum innocentem esse confessus esset. Multa iam absurda legi, absurdiora quam hæc legi nulla“. Sed minime absurda hæc sunt, quoniam Græci servos in iudiciis tormentis dare solebant. (Cf. Meier und Schœmann, Attischer Prozess). —

C. 38 neglegenter dictum esse ἐπαίνῳ τοῦ μὴ ἀποδράναι ἀρτίσθαι. cum vix recte dici possit quemquam emitti propterea quod laudetur. Accipi fortasse potest Lucianum ita pro ἐπ' ἐπαίνῳ scripsisse. Alii quoque loci inveniuntur, quibus casuum constructiones inusitatas exhibet. Du Mesnilius pgg. 8—10, Schmidius pgg. 236, 237 exempla pauca adnotant.

Septima narratiuncula optime intellegi potest Scytham ipsum, quamquam sapius contendit se res simpliciter enarrare neque eas augere Græcorum more, quam maxime operam dare, ut omnia quæ a suis popularibus gesta sunt ita narret, ut quam maxime mira et difficillima ideoque summa laude digna videantur. Qua de causa Scythia hoc modo narrans inducatur a scriptore iam supra dictum est. Omnia igitur quæ G. ad hanc fabulam adnotat placent, quamvis haud scio an non nunquam nimis severe in res inquirat. Attendamus fabulam: Basthan quendam leo petit; amicus qui astat, statim accurrit et hominem infelicem bestia animo forti liberat. Res simplicissima paucis verbis dici potnit. Sed quam discrete et quanta verborum abundantia Toxaris hoc factum amici narrat! Non aggreditur Belitta homo ille fortissimus leonem eumque gladio ferit, sed „consistit in tergo leonis, irritando eum in se avertere studet, digitos per dentes bestię inserit, ut amicum ex ore eius liberet eumque fera

a semianimo Basta se in Belittam averterit eumque amplexa sit, tum graviter vulneratus moriensque eam transfigit“. — Quod autem G. dicit omnes viros doctos intellexisse hanc narrationem fictam esse, quod in Scythia leones non sint, tales lenes errores apud Lucianum extare haud paucos afferendum est. (Cf. De p. mere. cond. 37, De dea Syria 35, De hist. conser. 38, Dial. deor. 24, 2). Equilem talem errorem Luciani negligentiae tribuendum esse puto, non inde apparere non Lucianum sed scriptorem quendam ineptum hunc locum scripsisse.

Non minus quam aliis locis, qui iam tractati sunt, nimis severe et accurate impugnat G. verba quae extant c. 53 τὸ δὲ πρὸς τὸ ἀνέλπιστον τοῦ θανάτου καταπλαγῆντος καὶ χάρις ὑπολογισθέντος. Quae argute ineptientem Toxarim dicere G. contendit; „nam solent homines, inquit, magna re attoniti omittere quod facere debent: videturque Toxaris significare Arsacomiam, nisi necopinata re obstipuisset, Macentiae gratias acturum non fuisse“. Mirandum esse deinde dicit quod Arsacomias copide, gladio falei simili, Adyrmachum usque ad cingulum findat (c. 55 καὶ πατάξας τῆ κοπίδι παρὰ τὸν ἀρχάνα πῆχυι τῆς ζώνης διέτεμε). Quo iure G. putet hoc instrumento graviter vulnerari non posse, in medio relinquamus. Sed non neglegendum est Perseum simili instrumento ornatum fingi solere. Lucianus ipse De domo c. 22 exhibet καὶ τὸ μὲν ὅσον κήτους εἶδε τὴν Μέδουσαν ἔδει λίθος ἐστὶ. τὸ δ' ὅσον ἐμφύχον μένει. τῆ ἄρπη κόπεται: et Dial. mar. 14, 2 τῆ δεξιᾷ τὴν ἄρπην ἔχων, ἀπτεμα τὴν καρδίαν αὐτοῦ.

Monet deinde G., quae sua sententia contra logica praecepta disposita sunt. Nonnunquam enim Toxaridis scriptorem, cum quaedam ita exposuerit, quasi sequantur ex eis, quae antecesserint, quorum causa igitur antecedentibus contineatur, eorundem novam causam postea adiungere, cum utraque aut antecedere aut sequi debeat. Huius generis tres locos affert, quibus il quod monet peccatum re vera continetur. Sed minime hac re adduci nos licet, ut negemus hos locos dignos esse, qui Luciano tribuantur, quippe qui, ut iterum Rothsteinii verba afferam, a cogitandi et dicendi severitate illa quae ab antiquis scriptoribus posci solet quam maxime absit. Unum quidem ex tribus locis accuratius attendamus. Dicit G.: „in c. 29 hoc ὁπνεύσαι τοιγαροῦν ἔδει καὶ ποιήτως εἶχεν, ut τοιγαροῦν docet, ex antecedentibus colligitur, et tamen postea alia morbi causa additur (ὁὖν εἰκὸς χαμαὶ καθέδοντα . . .)“. Neglegenter hoc a scriptore dictum esse non negandum est; sed hanc rationem a Luciano non alienam esse haud scio an bene intellegi possit simili loco, qui extat Dial. mort. 6, 3 τοιγαροῦν γέλωτα ἐφέλιπκαυτε πρὸ ἐκείνων κατορευόμενοι. καὶ τὸ πρῶμα τοῖς πολλοῖς ἔδειπτον γίνεται: ὅσην γὰρ ὑμεῖς ἐκείνου ἀποθανεῖν εὐχέσθε, τοσοῦτον ἅπαντων ἔδει προσπυθάνειν ὑμᾶς αὐτῶν.

In eis quae Toxaris c. 57 de sycophantis dicit G. offendit, quoniam homo tum primum in Graeciam profectus, sycophantarum notitiam nondum habere possit. Item ei non placent c. 60 verba πρῶταται αὐτὸν καρπὸν τῷ ζῆρι ὑποταγῆς τὴν ἰσχύαν. Quomodo enim eius, qui adversus pugnet, poples cardi possit, se non intellegere profitetur. Sed nimia subtilitate hic usus est. Utriusque loci difficultas talis est, ut is tantum offendat, qui operam dat, ut locos difficiles indaget neque praeter G. vix quisquam falsi quicquam extare dicat. Praeterea G. verba „neque dubito, quin Lucianus etiam hoc vulnus in illis ἀπῶνους τραυμασι: numeraturus fuerit, quae in libro de conser. hist. c. 20 irridet“ non probanda esse loco illo adscripto optime appareat. Legimus enim οὗτος δ' οὖν καὶ τραύματα συνήραψε πάντο ἀπῶνα καὶ θανάτου ἀλλοιωτόν, ὡς εἰς δάκτυλον τοῦ ποδὸς τὸν μὲγαν τραυθεῖς τις αὐτίκα στελεθεύει, καὶ ὡς ἐμβροχῆσαντος μόνου Ἡρίσκου τοῦ στρατηγῆος ἑπτά καὶ εἴκοσι τῶν πολεμίων ἐξέβαλον.

Verba c. 61 καὶ ἔφθη διεκπαίετας καὶ ὃ μηδέπω τελείως ἀπεκέκρωτο ὑπὸ τοῦ πυρός Jacobitius ita interpretatus est: „erupit ea parte domi, qua ea nondum plane incendio deleta fuerat“. Quae interpretatio G. non probatur; nam si ita interpretemur, statuendum esse reliquas partes domi iam plane incendio deletas esse et ita mirandum esse amicos in domo incendio maxima ex parte plane deleta integros mansisse. Equidem, pergīt, ne hoc quidem intellego, quomodo minore cum periculo Abauchas ea parte domus eruperit, quae incendio nondum plane deleta fuerit, quae igitur tum maxime flagrabat, quam ea, quae incendio iam tota consumpta fuerit. Haec omnia recte a G. adnotata neque Jacobitii interpretationem probandam esse, omnes puto consentire; inde autem putari non licet verba ipsa maxime implicata vel absurda esse, quoniam Stephano auctore multi loci apud scriptores Graecos inveniuntur, quibus verbum ἀποκαίεσθαι idem valet quod „aduri“; qua significatione exhibita locus plane nullam offensionem praebet.

Subtiliter G. monet verba eiusdem capituli ἀλλὰ παιδάς μὲν καὶ αἰθερὸς ποιήσασθαι μοι ῥήδιον καὶ αἰθῆρον εἰ ἀγαθοὶ ἔσσονται οὗτοι. Haec potius sua sententia scribi oportuit ἀλλὰ παιδάς μὲν εἰ ἀγαθοὶ ἔσσονται αἰθῆρον, καὶ ἄλλους αἰθερὸς ποιήσασθαι μοι ῥήδιον.

Jam ad finem Guttentagii dissertationis pervenimus. Certe nobis concedendum est, haud pauca inveniri in dialogo, quae minus placent neque omnia quae leguntur facile intellegi; sed quomodo cunque res se habet, multum abest, ut Guttentagio assentiamus, ut contra contendere licere putemus, ab homine nullo Toxarim spurium esse argumentis ad probandum firmis iam demonstratum esse. Difficultates si quae iam extant hoc in libello, a viris doctis fore ut solvantur speremus.

Constat quidem Luciani rationem grammaticam multas in partes a ratione Atticorum discrepare; quod iam ante complures annos Du Mesnilius commentatione, quae inscribitur: „Grammatica, quam Lucianus in scriptis suis secutus est, ratio cum antiquorum Atticorum ratione comparatur“ et nuper W. Schmidius libro „Der Atticismus in seinen Hauptvertretern von Dionysius von Halicarnass bis auf den zweiten Philostratus“ summopere demonstraverunt. Nonnulla hic adscribantur, quae hi viri docti e Toxaride monuerunt.

Aoristus gnomicus Du Mesnilio teste apud Lucianum persaepe invenitur, quo scriptores attici raro utebantur. Praeter multos alios locos Du Mesnilius adnotat etiam Tox. 48 ἐπειδὴν ἀδικηθεὶς τις πρὸς ἑτέρου ἀμύνασθαι βουλόμενος ἴδῃ καὶ ἑαυτὸν οὐκ ἀξιόμαχος ὄν. βῶν ἱερύσας τὰ μὲν κρέα κατακόψας ἤρῃσεν.

Saeplissime Lucianus infinitivo perfecti pro infinitivo praesentis utitur post verba volo, oportet, deest aliaque, quem ad usum Latinorum exemplo adductus esse Du Mesnilio videtur. Ex Toxaride c. 62 verba adnotanda sunt: ἤδη δὲ καιρὸς ἄν εἴη καιροῦσθαι. ὁπότερον ἤμῶν ἢ τῆν γλώσσαν ἢ τῆν δεξιάν ἀποστειρήσθαι δεῖ. quo de loco iam supra dictum est.

De modorum imprimis de optativi usu Du Mesnilius et Schmidius multa monuerunt. Ex Toxaride adnotanda sunt verba c. 37: τοῦτο ἤμεις ἐπὶ τῶν φίλων ποιεῖν ἀξιόμεν . . . ὡς μὴ διαμαρτάνοιμεν τῆς φιλίας μηδὲ ἀπόβλητοι θεξόμεν εἶναι. Plures quam quinquaginta locos Schmidius adnotavit, quibus eodem modo optativus pro coniunctivo usurpatur. Praeterea hi loci Toxaridis monendi sunt, quibus optativus non bene exhibitus est: c. 11; 24; 52. Compluribus locis Lucianum post particulam εἰ coniunctivum scripsisse Du Mesnilius p. 23 docet. Hinc spectant verba, quae extant Tox. 7 εἰ δὲ τι καὶ μικρὸν τι ἀντιπεύσῃ αὐτοῖς.

Saeplissime pro ὃ Lucianum μὴ exhibuisse et a Schmidio et a Du Mesnilio demonstratum

est. In Toxaride hi loci extant: c. 5 κολύβι τε σὸθεν, ὅτι ξένου ἦσαν, ἀλλὰ μὴ Σκύθαι, ἀγαθὸς κεκρίσθαι. c. 16 μέμψις, ὅτι μὴ πολλοὺ γρόνου ἀφίκετο. c. 20 τράς δὲ ἐπιθουεῖν μὲν αὐτοῖς βραχθεῖν . . . , μὴ δύνασθαι δὲ μεγάλῳ τῷ πνεύματι ἐλαυνομένους. c. 27 ἦκουε γὰρ ταύτας ὑψηλὰς οὔσας μὴ παρέχεσθαι σικάν. c. 40 ὁ δὲ λόγος ἦται μὴ γὰρ προσέειπαι. εἰ μὴ μεγάλα ὑπὲρ αὐτοῦ λάβου. c. 61 ἔφθη διεκπαΐτας καθ' ὃ μηδέπω τελέως ἀπεκέναντο. c. 12 ἢ αὐτὸς εἰδὼς ἢ παρ' ἄλλων μηδὲν παρ' ἐμυτοῦ ἐπιτραφῶδου. c. 30 ἀπαγορευόντος δὲ αὐτοῦ καὶ μηδὲ σίτον ἀφείσθαι θέλοντος. c. 35 πλὴν ἀξέουαί γε ἦδη μηδὲν ὡσπερ τὸ καλλίλογγόταμος.

Aliis autem locis, quibus μὴ ponendum erat, Lucianus ὁδὸ exhibuit. Du Mesnilius præter alios multos locos Tox. 48 monuit: ἐπειδὴν ἀδικηθεὶς τῆ πρὸς ἑτέρου ἀφύνασθαι βουλόμενος ἴδη κατ' ἑαυτὸν οὐκ ἀξέουαχος ὢν.

In præpositionum usu scriptorem maxime ab Atticorum ratione decedere Du Mesnilius et Schmidius accuratissime demonstraverunt. E Toxaride afferri licet c. 63 ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, quæ elocutio aliaque similes apud Lucianum sapissime leguntur. Eadem præpositione cum dativo coniuncta pro περί cum genetivo aut accusativo usus est; præter Pseudol. 3, Herod. 1, Tox. 4 quoque (ὅσον ἐπὶ τῷ πλῶ) adnotari potest.

Articulum a Luciano non semper recte usurpari et Du Mesnilius et Rothsteinus docent. Huc Tox. 49 spectat τὰ κοινὰ ταῦτα καὶ τὰ καθ' ἡμέραν ἀξέουα, quibus cum verbis Rothsteinii diss. p. 90 conferuntur Inp. trag. 13 τὰ κοινὰ καὶ τὰ καθ' ἡμέραν ταῦτα.

PA
4230
T6K74

Kretz, C.
De Luciani dialogo
Toxaride

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

